

ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

(Έργον τοῦ Γερμανοῦ ζωγράφου Σπύκ).

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ Κ. Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

Γ Α Τ Ε Σ

Είχαμε πάει σε μιά ταβέρνα τέσσερες-πέντε άνθρωποι. Καθώς έβίναμε, βλέπαμε και ένα παράξενο γέρο που είχε σηρωθεί και χόρευε με το ποτήρι το κρασί πάνω στο κεφάλι του. Ταχτικά έλεγε «ταχλίμ-ταχλίμ», λέξεις που φαίνεται πως είναι άραβικη, και μαζί με τα χέρια και τα πόδια κινούσε και την κοιλιά του. Καιμιά φορά τραγουδούσε. Έτσι μάλιστα διίσχυο το επανέλαβε δυο-τρεις φορές.

«Είμαι εύτυχής στα βάσανα και χαμερλής στα πλούτη κι' έτσι θά την περάσω γώ τή ζήση μου έτούτη».

Αυτή την ώρα μιά γάτα πέρασε ανάμεσα από τις καρτέλιες και πήγε κοντά στο γέρο που χόρευε. Τόν είδες τότε να κατεβάζη το ποτήρι και να ξαναστή στο τραπέζι του. Το κέφι του όλο είχε φύγει κι' ένα είδος μελαγχολίας τόν έσκέπασε. «Η γάτα πήγε και τριφτησε στο γονάτο του.

—Δέν σου είπα, μοιρή, τής είπε χαριεντικά, να μίν ένοχλής τόν κύριο Μουκουλιάκη, όταν βρίσκεται στις τρίτες και στις τετάρτες του ;

«Η γάτα έκανε κρον-ρόν» και έξακολουθούσε να τριβεταιι άλάνω του.

—Ατινω ξώο, μάς είπε ο γέρος, καθώς είδε πως τόν κυτζάσαμε με κάποια προσοχή. Είδη πως βρίσκομαι στο κωνίτιν και ήθελε να με φέρη στην είθεια όδο.

Καί άρχισε να τήν χαιδεύη στη ράχη και να τής ρίχνη μερικάς μπουκιές φρομί, που έκοβε με το στόμα του.

Αυτή ή σσηνή κράτησε κάμποση ώρα. «Υστερα ο γέρος είπε στη γάτα :

—Τώρα άσε μας, δεσποινίς, γιατί θά μάζ πάρον και τα δάκρυα.

Τήν έδιωξε άπαλά και ή γάτα έφυγε σιγά-σιγά και χάθηκε προς το βάθος της ταβέρνας που ήταν άνοχτο και έβλεπε σε μιά αυλή με δέντρα.

«Ο γέρος κύριος ξαναήλθε πάλι στο κέφι του. Άρχισε το τραγουδι και το χορό με το ποτήρι στο κεφάλι, με τα «ταχλίμ-ταχλίμ» και με τις άράβικες

κινήσεις της κοιλιάς. Παράγγειλε και στον κάτελλα και μάζ έφερε μισή όκά κρασί.

—Είς ύγεια σας, κύριε Μουκουλιάκη, τού φωνάζαμε.

—Βοή τί ύγεια! άπάντης ο άνθρωπος. Πίνετε και μίν ευχέσθε για τήν ύγεια κανενός.

Μας είχε κάνει έντύπωση το κέφι αυτού τού ανθρώπου, που στο βάθος ήπηρεζε κάποια τραγική μελαγχολία και το βλέμμα του που έβγαλε στη γάτα τήν ώρα που τήν είχε κοντά του, πραγματικά ένοιωσε κανείς πως θά τόν έταυρωναν τα δάκρυα.

Στις ταβέρνες ή γνωμίες πίνονται στη σημή κι' έτσι έγινε και με τήν παρέα μας και με τόν άνθρωπο που έλεγε τόν έαντό του «μουκουλιός» και τούς γίρω του μουκουλιάς ή μουκουλιάκι.

«Ηρθε και κάθισε στο τραπέζι μας. Ήταν χαριτωμένος και εύφροστατος, γεμάτος δέ από άνέκδοτα. Στανίως μπορούσε να σπαντήρη κανείς άνθρωπο με τέτοιου κέφι και τόση δροσιά πνεύματος. Όταν ήρθε όμως ο λόγος στη γάτα τού μαγαζιού, σπινέφιασε.

—Τό μόνο πράμα, είπε, που μου χαλά τή ζωή. Μά γάτα στάθηκε ή διισχυα μου και άπό τότε τούρξα στο κρασί.

—Τί γάτα;

—Όποις όδες ή γάτες, μά αυτή ήταν καλύτερη και άπό άνθρωπος.

«Η διαθεσις που ήπηρεζε τριγύρω είχε λιγοστέψει κι' έμεις δέν ζήτησαμε να μάθαμε περισσότερα, γιατί επί τελους δέν ήθελαμε γιά να κλάψουμε. Άφισαμε τόν κύριο Μουκουλιάκη να πάη σε μιά άλλη παρέα και να τήν κινή να απαταρά στα γέλια άπό τα άλατισμένα άστια του. Μόνο ένας άπό μάζ έπέμεινε να μιλά γιά τής γάτες.

—Νά ιδής πως κάποιο μυστικό βρίσκομετα σ' αυτόν τόν γέρο, είπε, που δυσκολεύεται να μάζ τόν είπη. Έγώ που αισθάνομαι τής γάτες, τόν καταλάβα καλύτερα.

—Τί είδους αισθημα εν' αυτό;

—Οὐτ' ἐγὼ δὲν ξέρω. Εἶνε ἓνα παράξενο πράγμα. Ἡ γάτες λές καὶ μαγνητίζονται ἀπὸ μένα

—Νά, γά, γά!

—Ἀκούστε λίγα περιστασιακά. Εἶνε σ' ἓνα φιλικό μου γραφεῖο μιὰ γάτα. Ὅχι σὸ γραφεῖο, μὰ κάτω στὴν ἀλή. Ὅταν καμμιὰ φορὰ ἔρχομαι στὸ φίλο μου, ἡ γάτα μισουλίζει ἀπὸ κάτω.

—Ποῦ σὲ παίρνει εἰδησι;

—Ἀκούει τὴν ὁμιλία μου.

—Θά τῆς ριχθῆς τίποτε νὰ τρώῃ.

—Ποτέ. Μιά μέρα κατέβηκα στὴν ἀλή καὶ ἔκανε τοῖμτες μετροστά μου.

—Πῶς ἔκανε τοῖμτες;

—Ἐστεφε κατὰ γῆς ἔβω τὸ σῶμα τῆς καὶ καλύπταν ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά καὶ τὴν ἄλλη.

—Μπορεῖ νάχουν τίποτε τὰ μάτια σου.

—Λές;

—Ποῦς ξέρεα.

—Μπορεῖ νάνα μετεμνήχωσης, εἶτε ἄλλος ἀπ' τὴν παρὰ.

—Ἀηλαδή σὲ μένα ἢ ἀπ' αὐτῆ;

—Ἐκπιτάξαμε τὸ φίλο μας περίεργα. Εἶχε κατὶ γροῖζα γατίσια μάτια.

—Βρε, μὴν εἶνε ἡ ψυχὴ καμμιᾶς γάτας μέσα σου;

—Ξέρω κ' ἐγὼ!

—Γιὰ νὰ δοκιμάσωμε, εἶτε ὁ φίλος ποῦ πιστενε στὴ μετεμνήχωση. Τὸς μισεῖς πολλὸ τοὺς ποτικούς;

—Ἐγέλασε.

—Σοβάρὰ σοῦ μιλῶ. Τί κάνεις ὅταν ἴδεις κανένα ποτικὸ;

—Προσαθῶ νὰ τὸν πάσω. Ρίχνω κανένα πανὶ ἀπάνω καὶ τὸν κατακλύω. Ὑστερα δένω τὸ πόδι του μὲ ἓνα σπάγκο ἢ τὴν οὐρά καὶ παῖζω καμμιὰ ὄρουλα μὲ δαῖτον.

—Σίγουρα κάποια ψυχὴ γάτας φροῖράει μέσα σου.

—Αὐτὸ δὲν εἶνε σπουδαῖο. Στὸν Μαραθῶνα εἶνε ἓνα κτήμα τοῦ Σκουζέ, πλάι στὸ Σοῦλι. Στὸ κτήμα αὐτὸ εἶνε μιὰ ἑλληνοῦλα, ἡ Παναγία. Ἐνα ἑργοκλήρηται. Εἶχε ἓνα κόκκινο καντήλι κρεμασμένο, σδυστό. Λοκτὸν κατάλαβα πὸς κατὶ ἔχει μέσα. Ἀφῆρα τὴν ἄλωσιδα κ' ὅταν κατέβηκε τὸ καντήλι, εἶδα τρία μικρὰ ποτικὰ μέσα. Τὸ εἶχε κάνει ἡ μάνα τους φοιρὰ τὸ καντήλι καὶ κατέβαινε ἀπὸ τὴν ἄλωσιδα καὶ τὰ τῆξε. Τὸ εἶχα ἀισθανθεῖ πὸς ἦσαν μέσα ποτικὰ, γ' αὐτὸ τὸ κατέβασα.

—Ἀσφαλῶς λοιπὸν εἶσαι μετεμνήχωσης γάτας, τοῦ εἶπαμε.

Ὁ κύριος Μουμουλιᾶσης εἶχε ἀρχίσει πάλι τὸ τραγοῦδι, ἀλλὰ ἔμειψ τὸν εἶχαμε ξεχάσει, γιατί ἡ ὀμιλία τοῦ φίλου μας μᾶς ἐνδιέφερε πὸ πολύ.

—Ἀκούστε κ' αὐτὸ, εἶπε. Ἐχω διὸ γάτες σπίτι μου. Ὁ,τι ὦρα καὶ νὰ πάω τὸ βρόδι, κάθονταν καὶ μὲ περιμένουν. Ἡ γάτα καμμιὰ ἐκαποστὶ βήματα μαζουὰ κ' ὁ γάτος πὸ κοντά. Ἡ γάτα πλησιάζει ὅταν ἀκούσει τὰ βήματα μου καὶ ὁ γάτος στέκεται λίγο βαρῶς. Ὑστερα ὅταν φθάσω στὴ σκεδρῆνα πόρτα, περνοῦν αὐτὲς πρῶτα καὶ πρὸχουν ἔμπρός. Ὅταν πρῶτα, ἔρχονται καὶ βάζουν τὰ πόδια στὰ γόνατά μου, μὰ ὅταν τύχει νὰ εἶμαι μόνος στὸ τραπέζι, τότε ἀνεβαίνουν ἐπάνω καὶ κάθονται. Μιὰ μαζουὰ φουὰ ἐγὼ, μὰ ὁ γάτος καὶ μιὰ ἡ γάτα. Ἀν φάω διὸ μαζεμένες, ἀκουμποῦν τὸ πόδι τους καὶ μοῦ ὑπενθιμῶν τὴν ἀπιστία.

—Μωρέ, σὺ θὰ εἶσαι πάντα γεμιστὸς τριχες.

—Ποτέ δὲν τῆς ξεσκονίζω, καὶ τσακάνωμα μὲ τὴ μητέρα μου ποῦ τῆς βγάζει μὲ τὴ βοῦρσα.

—Μυστήρια πράγματα!

—Δὲν μᾶς λές, λοιπὸν, σὺ ποῦ ξέρεις τόσα γιὰ τῆς γάτες, μὲ πόσα κτ' γράφεται ἡ γάτα; ρώτησε ὁ πὸ ἀστεῖος τῆς παρὰς.

—Μὲ διὸ ἡ γάτα καὶ μὲ ἓνα ὁ γάτος.

Ἐγέλασαμε.

—Αὐτὴ εἶνε ἡ ὀρθογραφία τους, εἶπε ὁ φίλος μου σοβαρώτατα. Ἡ γάτα εἶνε ἀπ' τὸ ἰταλικὸ καὶ θέλει δύο κτ', ὁ γάτος εἶνε ἑλληνιστὴ λέξις καὶ θέλει μὲ ἓνα κτ'.

Ἐκπιτάξαμε τὸ φίλο μας μὲ πὸ πολλὴ πεποιθισι τώρα, διὰ ἡ ψυχὴ κάποιος γάτας εἶχε μπει μέσα του καὶ διὰ ὁ ἴδιος ἦταν πρὶν γάτα. Αὐτὸς ἀρχισε νὰ τὸ πιστεύῃ στὰ σοβαρὰ καὶ μᾶς ὑπενθίμισε, διὰ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶνε καὶ περίεργο, γιατί οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι ποῦ ἐταρχίζεσαν τοὺς νεκροὺς ἀνθρώπους, μὲ τὴν ἴδια φροντίδα ἐταρχίζεσαν καὶ τῆς γάτες καὶ εἶχαν δλοῶληρα νεκροταφεῖα καὶ ἓνα ὑψηλὸ νεκροῦσι γ' αὐτῆς. Θὰ εἶχαν καταλάβει βέβαια πὸς κά-

ποια μεγάλη σχέση ὑπάρχει μεταξύ γάτας καὶ ἀνθρώπου, καὶ γ' αὐτὸ ἐπιφοροῦσαν καὶ μὲ θάνατο ὅποιον θὰ σκοτώανε γάτα.

Ὁ γέρος Μουμουλιᾶσης τὴν ὦρα αὐτὴ ἐτοιμάστηκε νὰ φύγῃ. Σηκώθηκε: σιγά-σιγά, πῆρε τὰ πόδια του ἀργὰ καὶ ἀρχισε νὰ τραβᾷ κατὰ τὴν πόρτα, χωρίς νὰ μᾶς εἰπῆ οὔτε καλὴ νύχτα. Δὲν ἔχαρῆ- τισε οὔτε τὴν παρὰ ποῦ τελευταῖα ἔκάθονταν μαζὺ τῆς.

—Περίεργος γέρος, ἐκάναμε.

Μὰ νὰ, πρὶν φτάσει στὴν πόρτα, εἶδαμε τὴ γάτα ποῦ εἶχε χαθεῖ, νὰ περᾷ ἀπὸ μπρὸς μας καὶ νὰ τρέχῃ νὰ τὸν προλαβαῖν, ἐνῶ ἀκουμποῦσε τὸ χέρι του στὸ πόμολο.

—Μωρέ, δὲν θὰ σὲ γελάσω μιὰ φορὰ; τῆς εἶπε. Στοιχίμα τὸ ἔβαλα.

—Ἀι δέ! ἔκαμε ὁ χονδρὸς κατασχηματῶχης ἀπὸ τὸν πάγκο του. Τὴν γελάς αὐτῆ;

Ὁ γέρος ἔχάρθηκε κάμποσο τὸ ζῶο. Τοῦ εἶπε μερικὰ λόγια καὶ ἔφυγε μὲ τὸ κεφάλι κάτω.

—Εἶνε παλιὸς τελάτης οὐς; ρώτησε ὁ φίλος μας μὲ τὰ γροῖζα γατίσια μάτια τὸν κάτῃμα.

—Χρόμα.

—Μὴν ξέρεις γιατί λέει πὸς μιὰ γάτα ἦταν ἡ δυστυχία του;

—Νά σᾶς τὰ εἶπῃ καλύτερα τὸ ἀφεντιῶ.

Ἡ περιέργειά μας εἶχε δυναμώσει καὶ δὲν εἶχαμε ἄδικο, γιατί σὲ λίγο ὁ κατασχηματῶχης, ποῦ τὸν παρακαλέσαμε, μᾶς εἶπε αὐτὴ τὴν παράξενη ἱστορία γὰ τὸν γέρο κύριο.

—Μὴν τὸν κερτάτε τώρα ποῦ λέει. Ἐπρεπε νὰ τὸν ἐβλέπατε πρὶν τὸν κ. Στ. —καὶ εἶπε τὸ ἐπιθετὸ του. Ναικοῦχρης καὶ κύριος μὲ τὰ ὄμα του, μὰ τοῦ ἔτυχαν συμφορῆς. Ἐχασε σὲ λίγο διάστημα τὴ γυναῖκα του καὶ τὰ διὸ τοῦ παιδιὰ.

Ἐμεινε μόνος στὸν κόσμο. Μιὰ γάτα τοῦ ἔκανε συντροφιά. Καθὼς μᾶς λέει, σπᾶτο ζῶο. Τὴ νύχτα τὸν περιέμενε ἔξω ἀπ' τὸ σπίτι κ' ἔκανε βόλτες στὸ δρόμο. Ἀν περνοῦσαν ἡ ἔντεκα καὶ δὲν φαινόταν, τσοῦτ τὴν ἔβλεπε στὴν Ὀυδονία στὸ καφενεῖο τὸ «Στίμιος καὶ ἔχοχόταν νὰ παραλάβῃ τὸ ἀφεντιῶ τῆς.

Μιὰ νύχτα, ὅπως μᾶς λέγει ὁ ἴδιος, εἶχαν περάσει ἡ ἔντεκα, ἦρθαν ἡ δούεκα καὶ δὲν φάνηκε ἡ γάτα. Αὐτὸς ἔπαυσε τᾶβλι. Πῆγε μισὴ ἡ ὦρα, ὅταν ἄφρησε τὸ καφενεῖο. Ἦταν καὶ φεγγάρι καὶ ἔλεγε πὸς θὰ τὴν εἶχαν τραβήξει τὰ κροκίδια καὶ κανέναν ἀρσενικό. Μὰ ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ εἶδε τὴ γάτα μὲ βγαλμένες τῆς χάνδρες τῶν ματιῶν τῆς ἔξω καὶ πατημένη στὴ μέση. Τὴν εἶχε κόψει ἓνα αυτοκίνητο. Ἀπὸ

τότε ἡ ψυχὴ τοῦ ποῦ δὲν εἶχε λυγίσει μὲ τὸν θάνατο ὅλων τῶν δικῶν του, ἔσπασε. Τοῦ ἔκανε μεγάλη ἐντύπωσι ὁ σκοτωμὸς τῆς γάτας. Ποῦς ξέρει, μπορεῖ νὰ τὸ πῆρε καὶ γὰ θερῆ ὄρη, γιατί ἦταν τὸ μόνο ζωντανὸ πλάσμα ποῦ τοῦ ἔμενε νὰ τὸν ἀγαπᾷ, καὶ τὸ ἔοριξε στὸ κροσι. Ἐχε κέρρι τροκούβετρο, γλεντὰ, χορεύει, κάνει παρὰ κ' ὄλο τὸν κόσμο, κερᾷ καὶ τὸν κερνοῦν, μὰ σάν φανεῖ ἡ γάτα τοῦ μαγαζιῶ μᾶς, τὸν βλέπει καὶ βοηκῶνουν τὰ μάτια του. Θιμάτια φαίνεται τὴ δικιά του.

—Γι' αὐτὸ ἔφυγε χωρίς νὰ χωρετίση κανένα; ρωτήσαμε.

—Βέβαια. Τὸ κάνει γιὰ νὰ μὴν τὸν πᾶρη εἰδησι ἡ γάτα, μὰ αὐτὴ, δὲν ξέρω πὸς, τὸ καταλαβαίνει. Ὅποιος δὲν τὸν ξέρει διως τὸν μᾶριμα Μουμουλιᾶση, τὸν παρεξηγεῖ ποῦ φεύγει καὶ δὲν χωρετᾷ...

—Λοπὸν τί λέτε γιὰ τῆς γάτες; μᾶς ρώτησε ὁ φίλος μας μὲ τὰ γροῖζα μάτια, ὅταν εἰμαστε ἔξω ἀπὸ τὴν ταβέρνα.

—Τί ξέρομε ἐμεῖς; ἀπάντησε κάποιος. Μᾶλλον νὰ μᾶς εἰπῆς ἐσὶ, ποῦ πιστεύεις στὴ μετεμνήχωση.

Ἐγὼ ἐκπῆτα τὸ φίλο μας. Αὐτὴ τὴν ὦρα, μέσα στὸ σκοτάδι, τὰ μάτια τοῦ ἦσαν στρογγυλὰ κ' ἔφεγγαν ὡσάν τῆς γάτας.

K. ΦΑΛΤΑ-ΙΤΣ

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

—Τοῦ παιδιοῦ μου τὸ παιδι τῶχω διὸ φορὲς παιδι.

—Ἡ ξυλιὰ περνάει, ὁ κακὸς λόγος δὲν περνάει ποτέ.

—Τοῦ φτωχοῦ τ' ἄρνι δὲν γίνεται κοίρα.

—Ὁ ψεύτικος λόγος κ' ὁ κάλπκος παρὰς, γυρνοῦν στὸν ἴδιο νοικοκῆρη.

—Τοῦ παπὰ ἡ κοιλιά εἶν' ἄμπαρι.

—Ὁ,τι φάει κ' ἔ,τι πάρει.

—Ὁ φτωχὸς ἂν δὲ δουλεύει, θὰ πανᾷ, θὰ διακονεῖ.

